

پدافند غیر عامل

در

جنگ های نوین

حسن نوپخت

بهار 1393

نویسنده: حاجت، حسین - ۱۳۹۰

عنوان: دفاع غیرعامل در جنگهای مدرن - حسین حاجت

موضوعات: تهران: دانشگاه علوم و فنون فاریبی، ۱۳۹۰

موضوعات: ۲۱۵ ص: مصور رنگی، جدول، نقشه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۷۰-۵۳۰-۸

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

ویرایش: نهمین نسخه

عنوان به انگلیسی: passive defense in modern war

کتاب من: ص: ۲۱۵

موضوع: دفاعی (غیر نظامی)

موضوع: دفاع از غیر نظامیان

نویسنده: دانشگاه علوم و فنون فاریبی

شابک: ۱۳۹۰/۹۳۰/۹۳۰/۹۳۰

ردیف: ۳۵۵

شابک: ۷۰۲۳۳۳۲

تنظیم رایانه: حسین حاجت الاسلامی

طرح جلد: سید مصطفی موسوی نیا

مدیر اجرایی: علی اکبر قیاسی

چاپ و صحافی: چاپخانه پارتیا سازمان حفاظت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۳

نویسنده: اول ۱۳۹۳

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

همکاران، محققان، استادان گرامی و ارجمند می توانند نظرات اصلاحی خود را در کتاب به آدرس تهران -

صندوق پستی ۴۵۷۳-۱۹۳۹۵ معاونت پژوهش ارسال نمایند

دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است، هر ملتی که نتواند از خود دفاع کند زنده نیست، هر ملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را آماده نکند در واقع زنده نیست، هر ملتی هم که اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست، ما نمی‌توانیم چشم و قدرت تحلیل داشته باشیم، توطئه عمیق عناد آمیز استکبار علیه اسلام و انقلاب و نظام اسلامی را ببینیم در عین حال به فکر دفاع نباشیم.

(مقام معظم رهبری مدظله‌العالی)

www.ketab.ir

فهرست مطالب

ردیف	عنوان
۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
فصل اول: کلیات	
۱۷	تعاریف و اصطلاحات
۲۷	انواع و سطوح دفاع غیرعامل
۴۰	اهداف دفاع غیرعامل
۴۱	هفت سؤال اساسی در راهبرد بقا
۴۲	حوزه‌های علمی دفاع غیرعامل
۴۴	امنیت ملی و دفاع غیرعامل
فصل دوم: طبیعت و دفاع غیرعامل	
۴۹	طبیعت و دفاع غیرعامل
۵۲	نمونه‌های پدافند غیرعامل نزد حیوانات
۶۲	تاریخچه پدافند غیرعامل
۷۹	راهبرد تمرکززدایی کره شمالی
۸۴	تئوری پنج حلقه راهبردی واردن
۹۱	پدافند عامل و غیرعامل در ارتش یوگسلاوی سابق
فصل سوم: اصول دفاع غیرعامل	
۱۰۳	اصول دفاع غیرعامل
۱۰۴	ملاحظات
۱۰۶	اصول بنیادی دفاع غیرعامل
۱۱۳	عوامل شناسایی
۱۱۷	معیارهای اولویت بندی مراکز ثقل

فصل چهارم: محیط‌شناسی نظامی و جنگ‌های اطلاعاتی

- تهدید شناسی و کاربرد آن در طرح ریزی پدافند غیرعامل..... ۱۳۳
- نقاط ضعف، حساسیت‌ها و آسیب پذیری های دشمن..... ۱۳۵
- تشریح نکات کلیدی جنگ..... ۱۳۲
- نظریه تافلر..... ۱۳۳
- نظریه لیند..... ۱۳۳
- تئوری بر نظریه لیند..... ۱۳۷
- نظریه اسلیچنکو..... ۱۳۸
- الگوی امور نظامی و استخراج سیر تحول جنگ..... ۱۴۳

فصل پنجم: ویژگی‌های عمومی محیط جنگ نسل ششم

- ویژگی‌های عمومی محیط جنگ نسل ششم..... ۱۵۱
- فناوری‌های نظامی..... ۱۵۲
- تسلیمات هدایت دقیق..... ۱۵۲
- جنگ فضایی..... ۱۵۵
- جنگ اطلاعات..... ۱۵۷
- سامانه عامل مدیریت صحنه نبرد..... ۱۵۹
- روندها و ساماندهی‌های جدید..... ۱۶۱
- کاهش امکان بروز جنگ‌های گسترده..... ۱۶۲
- جنگ‌های ائتلافی به عنوان ساختار اصلی جنگ‌های آتی..... ۱۶۶
- طرح‌های عملیاتی..... ۱۷۶
- مروری بر طرح‌های عملیاتی کلیدی دهه اخیر..... ۱۷۹

فصل ششم: فریب

- فریب..... ۱۹۵
- اصول و سطوح فریب نظامی..... ۱۹۶

تأثیر فریب بر اصول جنگ دشمن	۱۹۹
موضوعات فریب	۲۰۰
ماکت‌های فریب	۲۰۱
مشخصات ماکت‌های فریبده	۲۰۲
اهداف استفاده از ماکت‌های فریبده	۲۰۴
ملاحظات اساسی در استقرار ماکت‌های فریبده	۲۰۴
عمل مؤثر ناموفق مانند عملیات فریبده	۲۰۸
اقدامات فریب در فعالیت‌های آمادی و تدارکاتی	۲۱۰
منابع	۲۱۵

پیشگفتار

پدافند غیرعامل به مجموعه اقدام‌هایی اطلاق می‌گردد که مستلزم به کارگیری جنگ‌افزار نبوده و در واقع صلح‌آمیزترین و معقول‌ترین روش دفاعی است که کاهش خسارات مالی به تجهیزات و تأسیسات حیاتی و حساس نظامی و غیرنظامی و تلفات انسانی را به دنبال دارد. از آنجا که کشور عزیزمان ایران، یکی از مهم‌ترین اهداف آمریکا، استکبار غرب و صهیونیست‌ها است، لزوم توجه به حفظ سرمایه‌های ملی در حوزه‌های مختلفی نظیر دفاع، صنعت، انرژی، مالی و اقتصادی، بهداشت، اطلاعات، ارتباطات و امنیت و ... دو چندان است. با یک رویکرد ملی و فنی به مقوله پدافند غیرعامل می‌توان به منظور تقویت و ارتقای توانمندی‌های دفاعی و امنیتی، اطلاعاتی، اطلاع‌رسانی، آموزش، تحقیقات و توسعه، در تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور از اولویت‌های اساسی و غیرقابل انکاری برخوردار بود. به‌ویژه با توجه به اهمیت و حساسیت موضوع، ایجاد کاهش آسیب‌پذیری‌ها، ایجاد درک مشترک از مفاهیم و عملی شناخت تهدیدها، ایجاد فرهنگ و نهادینه کردن اصول و مبانی پدافند غیرعامل، توسعه علمی حوزه‌های مختلف پدافند غیرعامل در مراکز تولید علم و توسعه کیفی منابع انسانی دارد.

پدافند غیرعامل با مفهوم کلی دفاع در برابر تهاجم، بدون استفاده از سلاح و درگیر شدن و تسلیم، سابقه‌ای بس طولانی در تاریخ بشری به قدمت خلقت انسان دارد.

شکل‌گیری تمدن‌های اولیه در جهان، همواره با وقوع جنگ همراه بوده است؛ انسان‌ها از طریق پناه گرفتن در غارها و ساخت جوشن و سپر و ایجاد برج و بارو و قلاع محکم و مرتفع و حفر یدق برای حفظ جان و تأمین امنیت گروهی با هدف پیشگیری از حملات غافلگیرانه دشمن اقدام نموده‌اند.

انسان اقداماتی دفاعی غیرعامل در جنگ‌های امروزی در جهت مقابله با تهاجمات دشمن و تقلیل خسارات ناشی از حملات هوایی، زمینی و دریایی مهاجم، موضوعی بنیادی است که وسعت و گستره آن از تمامی زیرساخت‌های کلیدی، مراکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیرنظامی کشور نظیر پایگاه‌ها، نیروگاه‌ها، بنادر، فرودگاه‌ها، مجتمع‌های بزرگ صنعتی، قرارگاه‌ها و مراکز عمده فرماندهی نظامی، سایت و تصمیم‌گیری‌های سیاسی، مراکز اصلی مخابراتی و ارتباطی، پل‌های راهبردی، صنایع نظامی، پایگاه‌های هوایی، سایت‌های موشکی، مراکز و ایستگاه‌های رادیویی، تلویزیونی، انبارهای عملیات مواد غذایی و دارویی، مراکز جمعیتی و قرارگاه‌های تاکتیکی، مقرهای عمده آمادی و پشتیبانی را در بر می‌گیرد.

تجارب حاصل از جنگ‌های گذشته به خصوص شصت سال دفاع مقدس، جنگ ۴۳ روزه سال ۱۹۹۱ متحدین علیه عراق (جنگ اول خلیج فارس)، جنگ ۱ هفته‌ای سال ۱۹۹۹ ناتو علیه یوگسلاوی پیشین، جنگ سال ۲۰۰۳ آمریکا و انگلیس علیه عراق و جنگ ۲۱ روزه سال ۲۰۰۶ اسرائیل علیه لبنان مؤید این نظر است که کشور مهاجم برای درهم شکستن مقاومت و توان سیاسی، اقتصادی و نظامی کشور مورد تهاجم با اتخاذ راهبرد انهدام مرکز ثقل، توجه را صرف بمباران و انهدام مراکز حیاتی، حساس و مهم می‌کند.

نگرشی تحقیقی به آمار و سوابق ثبت شده جنگ‌های گذشته مؤید این موضوع است که علل وجود شکاف فن‌آوری بین تسلیحات مدرن آفندی دشمن و تسلیحات پدافند هوایی خودی، آسیب‌پذیری سامانه‌های پدافند هوایی در برابر جنگ الکترونیک، غافلگیر شدن این سامانه‌ها در برابر هواپیماهای تهاجمی و موشک‌های کروز و بالستیک، پرتاب موشک از ماوراء برد جنگ افزارهای پدافند هوایی، فقدان سلاح‌های ضد موشک، اهداف حیاتی و حساس موجود را در صورت نبود و یا ضعف اقدام‌های دفاع غیرعامل به هدف‌های ساده و آسانی برای هدف‌گیری رفق و سریع هواپیماهای حمله‌ور و تسلیحات آفندی دشمن تبدیل خواهد نمود.

هواپیماهای پیشرفته فن‌آوری و به کارگیری تسلیحات مدرن و هوشمند، ماهیت پیچیده و مخربتری را بر خود گرفته‌اند و هر روزه در گوشه‌ای از جهان شاهد کشتار انبوه مردم و تخریب و انهدام منابع، مسکن‌ها و زیرساخت‌های ملی آن‌ها در اثر بمباران‌ها و انبوه آتش ویرانگر دشمنان بوده و این روند، به سرعت ادامه خواهد یافت.

امروزه کشورهایی که در سطحی و خسارات ناشی از جنگ را چشیده‌اند، جهت حفظ سرمایه‌های ملی و منابع حیاتی، به توجّه خاص و ویژه‌ای به دفاع غیرعامل نموده و در راهبرد دفاعی خود جایگاه والایی برای آن قائل شده‌اند.

در راستای ایجاد فرهنگ، شناخت و تعمیقورها در مدیران و مسئولین سطوح عالی، میانی و اجرایی سازمان‌های نظامی و غیرنظامی، به منظور ساماندهی اقدام‌های پدافند غیرعامل در حوزه‌های مسئولیتی مربوط، این مدرک آموزشی با عنوان «پدافند غیرعامل» تهیه و تدوین گردید، موضوعات و مفاهیم مندرج در این بخش بر اساس محدوده زمانی تعریف شده ارائه خواهد شد و در صورت مهیا بودن فرصت لازم روش بررسی میدانی پدافند غیرعامل مراکز حساس، حساس و مهم و چگونگی اولویت‌بندی آن‌ها نیز در خاتمه این درس ارائه می‌گردد.